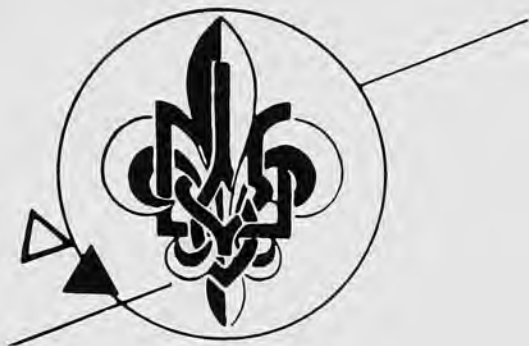

Юнак

ТРАВЕНЬ — ЧЕРВЕНЬ
1991
MAY — JUNE

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видає Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки пл. скоб Коля Савицький

ЗМІСТ

Сторінка

1. У свято Юрія — Богдан Кравців
2. Визначні сучасні українці — Надія Матківська
3. У Славському відбувся пластовий вишкіл
4. Леся Українка — Уляна Пелех
6. Спів Матері — Я.Ф. і Травень — Яків Гудемчук
7. Як промовить Сокіл-гора
9. Актуальне інтерв'ю на тему: Що таке Пласт — У. Пелех
10. Чому не співаємо повної пісні „При ватрі?“
11. Гасла праці, що були в минулому в Пласті
12. 6-ий Курінь УПЮ ім. Марка Вовчка в Чикаго
14. 6-ий Курінь УПЮ — пл. вірл. Дарка Ганкевич
15. Гурток „Лисиці“ — Культурна прогулянка
17. Добре зацеплена пластова ідея живе
Відбулися перші Міжкрайові лещатарські
змагання в Україні — пл. сен. В. Гнатківський
20. Хроніка: Хрищення таборів — Г.К.
21. Хроніка: Листопадовий марш
— пл. розв. О. Базюк
3 листів до редакції — В. Ревуцький
22. Поміч дітям Чорнобиля
Глечик квасного молока
23. Датки на Прес-фонд „Юнака“

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.

На обкладинці: Катедра св. Юра у Львові
— графіка мистця Богдана Сороки

ЮНАК

ТРАВЕНЬ — ЧЕРВЕНЬ

1991

MAY — JUNE

Ч.П. 5 & 6 (310)

РІК XXIX

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДМІНІСТРАЦІЯ НА ЗСА: 144 Second Ave., New York, N.Y. 10003

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

У СВЯТО ЮРІЯ

ГИМНИ

I

Лицарю, білий, приїдь і вітай межи нами!
Ось вже за горами сяє й горить нам твій шолом,
золотом ткає промінням розстелені мряки,
квітом твоєї одежі сади розквітають,
в росах і бризках потоків блищать сліди
золотокованим шляхом твого коня . . .
О! не минай, опромінений, нашої хати,
квітням і зеленю браму тобі ми завітчали,
вічний вогонь запалили на ватрі своїй
й сіллю тебе зустрінем і хлібом золотим.

II

Лицарю білий — що борешся з силами ночі
й ранком в тріумфі кидаєш на небо диск сонця
й сумерк долин розгоняєш з надхмарних вершин
гомоном смілого бою і блисками стріл, —
сили залізної дай молодим нашим тілам,
радості й ритму змагання і вправі твердій,
золота кучерям ще і лицям нашим бронзу —
щоб і сильні ми були тай одважні як ти!

Богдан Кравців

Друковано у „Молодому Житті”

Рік VI, Львів, 15 травня 1926 ч.5(34)

НАДІЯ МАТКІВСЬКА — „МАТИ ЧОРНОБИЛЯ”

Коли у місяці травні усі відзначаємо День Матері та старасмося показати нашим матерям признання, любов і пошану різними способами, треба нам пошанувати не лише своїх матерей, а також тих, що свою любов, відданість і працю посвячують для других, що цього потребують.

Цього року у п'яту річницю жахливого вибуху атомового реактора в Чорнобилі, нам слід схилити голови перед Надією Матківською, яка не даром була обрана „українкою року” в 1990 р. тут в ЗСА, а в Україні надано їй титул „Матері Чорнобиля” за її величезну працю, яку вона зробила для допомоги дітям Чорнобиля, які так потерпіли та терплять від радіації. Н. Матківська із своїм мужем д-р Зеноном стали співосновниками Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, що постав у червні 1989 року в ЗСА і від того часу вони, а зокрема пані Надя зуміли дати прямо неспівмірну для одної людини поміч дітям в Україні, ліками, вітамінами, лікарськими засобами. Н. Матківська своєю енергією і власною працею зуміла запалити до співпраці цілий широкий гурт добровольців, серед яких з радістю стверджуємо більшість — це пластунки і пластуни. Вона впродовж тих двох років відвідала багато разів Україну, включно із відвідинами в зоні Чорнобиля, зуміла вистарати та zorganizувати десятки чужинецьких підприємств, що своїм товаром допомагають в цій акції. Заходами ФДДЧ, якого адміністративним директором є Н. Матківська в останньому році відійшли на Україну величезними вантажними літаками „Русланом” і „Мрією” чотири транспорти ліків, вітамін, харчів та шпитального устаткування вартості мільйонів доларів, які Фонд зумів зібрати серед українців ЗСА і серед чужинців. Кожна така висилка це були тижні наполегливої праці, переговорів із совєтськими властями, труднощів а то і боротьби, щоб все це таки дісталось в руки тих, для яких воно було призначене.

В січні 1991 року д-р Зенон і Надія Матківські були присутні на відкритті нової окремої лікарні у Львові, призначеної для хворих на левкемію дітей Чорнобиля. Ціле вивінювання цієї лікарні це заслуга Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля.

Заходами Фонду приїжджають до ЗСА поодинокі жертви радіації на лікування і для них, як і для всіх, що допомагають в цій акції, пані Надя має завжди отверту свою хату, а передусім своє тепле і добре серце.

У цій хаті тепер на видному місці висить портрет — „Матері Чорнобиля” зроблений київським мистцем та переданий Н. Матківській wraz із підписами передових українських діячів Руху. Вони зуміли оцінити її віддану працю для полегшої долі тисячів українських дітей. Оцінім її працю і ми — пластуни, що розуміємо як ніхто інший поміч іншим бо ж її обіцяємо вступаючи до нашої організації.

О. Кузьмович

У Славському відбувся пластовий вишкіл

У місцевості Славське, серед мальовничих зимових Карпат, куди постійно приїжджають лещетарі та відбуваються змагання, 9 — 15-го лютого відбувся перший після відродження Пласту в Україні новацький вишкіл, що дивним збігом обставин був 100-ою з черги Великою Радою Орлиного Круга, як називають вишколи для новацьких виховників. На цей вишкіл, що зібрав зацікавлених 56 учасників та 11 слухачів з цілої України, приїхали як інструктори, голова Головної Пластової Булави пл. сен. Орест Гаврилюк і пл. сен. Людмила Дармограй — провідні новацькі виховники із ЗСА, а також ст. пл. Оксана Куровицька з Нью Йорку, яка тепер перебуває професійно в Івано-Франківську, і ст. пл. Маркіян Гаврилюк, що перебував на журналістичній практиці у Львові.

Серед 67 учасників курсу, що віково представляли найбільше роки 16-29, були представники таких місцевостей: Борислав, Радехів, Новий Розділ, Моршин, Стрий, Яворів, Київ, Тернопіль, Трускавець, Самбір, Івано-Франківське (колишній Станіславів), Перемишль, Рівне, Дрогобич, Жидачів, Красне, Золочів, Сколе, Донецьке і представники Пласту з Польщі. За професією серед присутніх був 21 студент, а інші вже із закінченими студіями, в тому числі багато учителів.

Ніч вже йде . . . на вишколі в Славську.

У підготові вишколу організатори нав'язали тісніші зв'язки з Народним Управлінням Освіти у Львові і наслідком того про вишкіл були повідомлені окремим обіжником учителі шкіл Львівської області. Вишкіл відвідали численні учителі, які приїхали окремим автобусом, щоб послухати інформації про Пласт і приглянутися показовим новацьким сходам.

Привіт від учасників
вишкільного курсу УНІ

РАДИ ОРЛИНОГО ВОГНЮ
ч. 100
УКРАЇНА 1991

Рання молитва в часі вишколу зліва в однострою пл. сен. Людмила Дармограй, поруч пл. сен. Орест Гаврилюк — голова ГПБ, за ним ст. пл. Маркіян Гаврилюк — усі гості із ЗСА, інструктори вишколу.

Учасники вишколу перед колибою у Славську.

Вишкіл проходив за прийнятими взірцями, але для учасників був чимось зовсім новим і вони прислухувались до гутірок та виконували усі зайняття з повним захопленням і помітним звору-

шенням. Часто можна було в часі пластових ритуалів бачити сльози в очах молодих учасників, які обіцяли з ентузіазмом братися тепер до виховної праці з пластовим новачтвом.

ПС ГПБ

ЛЕСЯ УКРАЇНКА (25. II. 1871 — 1. VIII. 1913)

*Я була малою горда —
Щоб не плакати,
я сміялась.*

Леся Українка

років минуло від народження Лесі Українки — поетки, що дала українській літературі таку багатогранну і великої краси та філософської глибини творчість, що спонукує критиків називати автора — Прометеева наречена, Дочка Прометея, Мешканка Олімпу, „Єдиний мужчина“ в українській літературі. Дошуються тепер у творчості Лесі Українки й атеїзму та фемінізму.

Та молодь при нагоді сторіччя народження великої Лесі Українки може і повинна по-своєму сприймати події з її життя і проблематику творчості. Тому ми подаємо дещо на цю тему в „Юнаку“.

ЖИТТЄПИС. Леся Українка (Лариса Косач-Квітка народилася в м. Звягелі на Волині. Її батьки були визначними українськими громадянами. Батько — Петро Косач мав на Волині хутір, придбав його, щоб родина мала де відпочивати влітку (було 6 дітей!), працював високим урядовцем у містах Звягелі, Ковлі та Луцьку на Волині. Мати — Ольга, з дому Драгоманів, письменниця і громадська діячка: її літературне псевдо — Олена Пчілка.

Батьки не посилали Лесі до московської школи, вчилася дома, щоб душа дитини живилась тільки українським духом.

У 1881 році Леся, будучи в Луцьку, пішла на Йордан на свячення води в річці. Змерзла й після того відізналась у неї недуга туберкульозу, яка мучила її ціле життя. Влітку Леся перебувала в селі Колодяжне, а взимку в Києві. Там мала товариство

родин Старицьких, Лисенків, Комарових, що також дбали про національне виховання своїх дітей. Діти цих родин сходилися часто й Леся улаштовувала з ними забаву в театр. Писала для них вірші, п'єси, підготовляла вистави, концерти. Старший брат Лесин Михайло був невідлучним товаришем їх забав. Леся дуже любила своїх молодших сестер Ольгу, Оксану й Ізидору та брата Миколу. Живучи на Волині, приятелювала з сільськими дітьми, вчилася від них народної творчості. Перебуваючи в Києві, брала живу участь у громадському житті.

У наслідок недуги Леся мусіла більшу частину свого життя перебувати поза межами України. Німеччина, Італія, Єгипет і Кавказ — це були країни в яких вона лікувалась. Будучи закордоном, не могла користати з архівів і на підставі їх писати про українське життя. Вона дуже добре знала історію Греції, Риму, Ізраїля та інших країн і тому в її творчості багато тем з життя інших народів, а не українського.

Але Леся страждала від того, що не могла жити дома й писати про Україну. Туга за Україною викликала в неї страждання, про яке згадує у листах. А туберкульоз спричинювала й фізичні болі. У 1897

році Леся перебула операцію в Берліні, пережила глибоко смерть батька й брата Михайла, близького приятеля Сергія Мержинського. Болючі переживання посилювали недугу. В неї з'явилася туберкульоза й легенів. В 1907 році Леся одружилася з Климентом Квіткою — відомим знавцем українського фольклору. З ним вона могла їздити на лікування й до Єгипту. Сухоти перейшли згодом на нирки. Лікарі відмовились робити другу операцію, казали перебувати в Єгипті (Гелуан). Тут вона прожила три зими аж до 1913 року. Цього року переїхала на Кавказ і там 1 серпня закінчилися її страждання.

ТВОРЧИСТЬ. Спочатку Леся писала ліричні поезії. Перші її вірші були під сильним впливом Т. Шевченка. Пише їх в романтичному стилі. У 1880 році, маючи 9 років, Леся написала перший вірш „Надія“, у якому передає переживання своєї улюбленої тітки, батькової сестри, яку москалі заслали на Сибір. Під впливом Шевченка передала в цій поезії сумні переживання тітки — тугу за Україною. А в 1884 році появився її перший вірш „Конвалія“ друком у дитячому журналі „Дзвінок“ у Львові з підписом „Леся Українка“. Багато поезій Леся написала для дітей: „На зеленому горбочку“, „Вишеньки“, „Літо краснее минуло“, „Тішся, дитино . . .“ та інші.

У юнацькому віці пише вже зрілі, великої поетичної вартості поезії: „До природи“, „До мого фортепіано“, „На Роковини Шевченка“ та багато інших. У ліриці бадьорий, молодечий, захоплюючий потік надхнення, блискуча панорама образів, високий рівень ідей, що ведуть читача у вселюдські простори.

Особливою поезією є „Гетьте думи . . .“, яка є виявом прославлення філософії прометеїзму — віри в перемогу, незломність характеру, непохитність у переконаннях. Поезія написана афористичними висловами, змістом їх є віра у перемогу і незломність характеру, непохитність у переконаннях. Такою у житті й творчості була Леся Українка. Вона не нарікала на свою долю, була тверда у своїх стражданнях. Прометеїзи бачимо також у її молодечих поезіях: таких, як — „Давня весна“, „Дочка Ісфая“, „Мрії“, „Товарищі на спомин“, „Епілог“ та майже у всій її творчості.

СИМВОЛІКА ліричного твору „Гетьте думи, ви хмари осінні“

Осінні хмари — думки поетки про недугу, про смерть.

Весна золота — молодість хворої Лесі (весна її життя, поезію написала, маючи 19 років).

Без надії сподіватись . . . — Поетка знала, що її недуга невилічима, але вона відганяла ці думки, хотіла жити і працювати, жила надією . . .

Вбогий сумний переліг — поле української літератури, на якому не могли вільно виростати вартісні твори (була заборона української мови).

Барвисті квітки — літературні твори, що їх сподівалася Леся написати.

Буду сіять квітки на морозі — мороз — це царські „укази“, якими Росія заборонила писати твори українською мовою, а Леся не респектувала цих заборон.

Крута крем'яна гора — це всі перешкоди, серед яких Леся жила, боролася з недугою, з обставинами життя у поневоленій країні . . .

Важкий камінь — це фізичні болі через недугу, а „весела пісня“ — це оптимізм поетки у її творах.

Провідна зірка на небі серед темної ночі — це ідеал, в який вірить поетка, віра ця допомагає їй іти правильним шляхом серед темної ночі, тобто в обставинах під владою Росії.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТВОРЧОСТИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

1) Сюжети — загальнолюдські. Пише про чужі народи, але символіка її творів пов'язана з дійсністю і життям людей в Україні. Леся увела в нашу літературу світові сюжети: Месія, християни, Юда, Дон Жуан.

2) Характери персонажів психологічно скомпліковані. Тому й негативні герої складні вдачами. Командор, якого етика була камінна, Долорес, яка прагнула страждати. Юда, що не міг знайти спокою, втративши маєток і не здобувши любови Христа для себе неподільно, Кассандра, що служила правді, плативши за неї найвищу ціну, хотіла збагнути цінність людини, її взаємини з Богом і світом.

3) Філософія прометеїзму відповідала Лесі найбільше, бо в ньому цінила витривалість у змагу до мети, шляхетність жертви, неподоланне прагнення досконалості душі людини.

4) Перехід від лірики до драматичної форми творів критик Євшан назвав титанічним ходом Лесі Українки на вершини. Але завчасно обірвалось її життя, що є великою втратою для України.

5) Лесина творчість незвичайно музична, у ній велика кількість афоризмів „золотих думок“, що коротко передають глибоку думку, психологічно виправдану, короткими висловами з музичним звучанням та образністю поетичних висловів. У творах багато символів, оригінальних епітетів, метафор, глибокої і складної філософії.

Матеріали, що їх містимо (а якщо виявиться потреба на них серед читачів „Юнака“, можна їх подати більше в цьому році) можуть придатися й вивчанні творчості Лесі Українки у школах українознавства чи на індивідуального пізнання з творчістю Лесі Українки в її ювілейному році.

Уляна Пелех

СПІВ МАТЕРІ

У лісі чути — жуки
Ще безсонні.
Шепоче вітер до своїх дітей . . .
А деревце йому відповідає,
„Ще колискову заспівай мені”.

Співає вітер, співає й доглядає
Маленьке деревце та темний ліс.
Співає голосно щоб не злякались
Коли прийде начальник і лісовик.

У хаті чути — діти —
Ще безсонні.
Шепоче матір до своїх дітей . . .
А дитинка їй відповідає,
„Ще колискову заспівай мені.”

Співає матір, співає й доглядає
Заспаних дітей та хаточку малу.
Співає лагідно, щоб не злякались
Коли прийде начальник: військовик.

Над степом чути — нарід —
Ще безсонний.
Шепоче матір до своїх дітей . . .
А нарід їй відповідає,
Ще колискову мамо заспівай”.

Співає матір, співає Україна,
Співає й доглядає нарід свій . . .
Співає голосно, щоб не почули
Коли прийде начальник: большевик.

Я. Ф. 1990 р.

Яків Гудемчук

ТРАВЕНЬ

Їхав Травень лугом — яром,
Через річку, через міст
Тай розсипав незабаром
Жовто-білий козолист.

Ранню він зустрінув бджілку,
Як минав вже верболіз
І зронив медунку, смілку,
Що в дарунку дітям віз.

Коней карих гнав він сміло, —
Їздить швидко він любив, —
І стокротки й Молодило
По дорозі розгубив.

Зупинився біля саду,
Там, де яблуні, вишні,
І, неначе для параду,
В квіти їх зодяг ясні.

Для утіхи, для розради
Він пташкам співає велів.
І лились-плили рулади
Із лугів, садів, полів.

І теплінь взялась маєва,
Вітерець притих в кущах.
Трави, квіти і дерева
Щось шептали по ногах.

Скинув свитку над ручаєм
На зелений, на моріг
Й під безхмарним небокраєм
По трудах спочити ліг.

Потім встав, узяв свитину, —
На плече собі поклав
Тай до Червня у гостину
З сонцем в серці почвалав.

Кошалін 1960 р.

ЯК ПРОМОВИТЬ СОКІЛ-ГОРА . . .

Спомин про пластовий табір на Соколі

Вида на Лімницю і Підлюте.

Я завжди уважав себе пластуном „без але”. На вигляд: однострій як з голки, всі відзначення і шнурки включно із зірками за роки служби теж у найбільшому порядку, на струнко вмів і годину стояти.

Коли мова про мою духовість, то й із цього погляду мені теж нічого не можна було закинути. Я

Хор юнацького табору на Соколі в 1930 р. Посередині диригент хору проф. Шипайло.

не кутив, не пив, був відмінником, словом — пильний, дбайливий, працьовитий юнак. Мене ставили за приклад іншим. Я був курінним суддею, мав довір'я друзів і старших.

Кажете — ідеал. Так у своєму серці я й думав про себе.

Тому, коли я вперше опинився в таборі, я зразу не знав, що думати про себе.

Днина була така, що, як кажуть, і собаку жалко на двір вигнати. Хмари густими клубовищами пообмотували верхи, дощик так присікав, що найменша пилиночка не могла захватись перед ним. А Волинець тебе півгодини тримає на руханці тільки у штанцях. А відтак бігом до Лімниці.

— У воді заховається перед дощем — гукає за мною, глузуючи.

Зігнувся я, похнюпився, злий. Моя ціла істота бунтується проти такого насильства.

— Ледве випив літру гарячої кави із півкілограма хліба (спробуйте з'їсти менше після такої купелі!), а вже знову свисток, збірка. Гурток 1-ий до кухні, 2-ий до будови лятрини, 3-ій до піонерства, 4-ий . . . і так далі.

Я буду лятрину. Стою у глибокому рові і викидаю землю вгору.

. . . Оце робота для мене — члена курінної ради, пластуна розвідувача (нехай би хтось тоді сказав мені ввічі, що я графоман!). А Зайко — таборовий писар, Кубар — магазинер, Лесик — дижурний.

Мені темніє в очах. Правда, — до праці я не звик, але більше з досади. Лягаю під смерекою і вдаю трупа. нехай і вмеру, як жертва насильства . . .

Свисток . . . За п'ять хвилин перебрались і стрімголов на виклади. Санітарство, таборування . . .

Обід, відпочинок — і знову зайняття, знову виклади. Мабуть у війську не буде гірше . . .

Сонце за гори ховається. Свисток — до звіту і молитви. Ну, може настане хвилина спокою . . .

Та знову свисток дижурного: другий гурток притягне від залізнички на гору казани, що прийшли для кухні.

Тут при роботі й проф. Іван Чмола, комендант табору.

— Гей, р-р-уп, гей, р-р-руп! — командує сам і тягне сам, що аж жили на скронях набрякли.

— Гей, р-р-уп, гей, р-р-р-уп! Разом! . . .

Якось легко тягнеться, хоча в житті ніколи не рухав такого тягару. Обтираю піт із чола і відчуваю дивну полегкість.

. . . Комендант уже старша людина, колишній усусус, полковник Січових Стрільців, хворий на серце, а як не жаліє своїх сил . . .

— Гей, р-р-руп! Гей, р-р-руп! — Лине горами . . .

Пластовий табір на „Соколі”, або як його пізніше назвали „Скобине гніздо”.

Біжу на молитву і звіт, легко мов олень. Ні сліду втоми чи невдоволення.

Ватра . . .

Між чорними стінами ночі стовпи вогню під саме небо. Під тими стінами, на землі, чотирикутником таборовики. Усе припишло при землі.

Дивимось, як палає, котить вогонь, гонимо зором за іскрами, які роблять поміж собою перегони, і слухаємо . . .

Слухаємо його, коменданта . . .

— Знаю, що вам тяжко . . . Не все готове тут на ваше прийняття. Власними мозолями мусите багато утворити. Не тільки для себе, але й для тисяч таких, що після вас сюди прийдуть . . .

— Але важливіше те, що збудете тут у ваших серцях. Важливіше те, що родиться у спільному змаганні за спільні цінності. Вірю, що тут вповні зрозумієте пластову ідею, що вийдете відсіля кращими і сильнішими як сюди прийшли.

Чуємо, як слова коменданта западають усім глибоко в душу. Чую, як і в моїй душі родяться нові, досі незнані мені почування.

І відчуваю зовсім новий зміст у пісні, яку розходяться, співаємо:

Життя не жарти, не казки,

А праця, бурі і негоди.

Гартуймо ж наш юнацький дух,

Юнацьке гасло: воля й рух!

Ніщо нам лихо, ні пригоди!

О, дійсно, яка це прекрасна школа життя — табори.

Мар-ко

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю на тему:

ЩО ТАКЕ „ПЛАСТ” або: Все починається з дитинства

Під таким заголовком появилася довша стаття у російськомовному часописі п. н. „Комсомолец Донбасса” з датою 17 листопада 1990, що виходить у Донецьку, автором якої є Є. Гайдаренко.

Форма статті — інтерв'ю, тобто ведеться розмова поміж зацікавленим Пластом інженером і автором, що дає влучні й правильні відповіді на тему пластування.

Інформуючи про Пласт, Гайдаренко відкидає „буржуазність і націоналізм” Пласту, твердить, що тепер і школа, різноманітні громадські організації безпорадні у тому „задушливому болоті, яке створила для них держава”. Уболіває над поширенням серед підлітків 14-15 річного віку злочинів: розбій, згвалтування, крадіж, наводить цитати їхні такого змісту: „Як живеться! П'ємо горілку на уроках. Їмо ковбасу. Проти чого слід боротися! Проти війни. Що я можу! Можу розбити скло. А галстуки треба спалити. Школу треба розторопшити”.

Розмова велась українською мовою тому, (вони вважають!), що Пласт явище українське, і тому, що сподіваються обидва, читачі краще скористають з цієї розмови, яка відбулась поміж Є. Гайдаренком та Валерієм Олійником, що працює у Інституті прикладної математики та механіки АН УРСР інженером, і якому 26 років.

Порівнюючи Пласт і піонерію, вони ствердили, що вірність Богові й Україні, тобто Батьківщині — це є загальнолюдські ідеали, бо мета скавтіngu, а з тим і Пласту, виховувати повноцінну, всебічно розвинуту молоду людину, яка плекає християнську мораль.

Засобами Пласту є виховання та самовиховання, що здійснюється не школою, але ігровими комплексами — Великою грою. Бі-Пі вклав у неї певні ідеали, придумав засоби плекання їх у щоденному житті дітей і молоді, щоб впливали на вироблення характеру людини-громадянина, а не „гвинтика” якоїсь держави. Пластуни намагаються розвинути свої здібності з метою використовування їх у житті для допомоги іншим, удосконалювати, по змозі, якнайкраще виявляти пластовий закон у щоденному житті.

І тому пластова молодь у Першій світовій війні створила військовий загін, щоб допомогти здобути

незалежність Україні. І були між скавтами такі випадки під час воєн, що вони відмовлялися стріляти один в одного.

Згаданий вгорі Валерій Олійник дав такі пояснення про причину його зацікавлення Пластом.

Олійник був організатором участі в культурологічній похіді „Дзвін” представників з Донбасу. Це дало йому змогу познайомитися з пластунами учасниками походу з Канади та ЗСА, з організацією Пласт. Ось як він оцінив Пласт:

а) ідеї й засади його вічні, вони не залежать від політики;

б) вважає що політизація молоді до певної міри обмежує її розвиток, бо є можливість, що молодь може попасти під вплив якогось політичного діячеві, якійсь політичній партії;

в) аналізуючи ґрунт в місті Донецьку для заснування в ньому Пласту, Олійник повідомив, що донецька делегація на з'їзді Пласту в Моршині висловила за назвою — українська організація молоді „Пласт”, а не організація української молоді „Пласт”, мотивуючи це тим, що друга назва обмежила б організацію, мовляв, це тхне шовінізмом, бо нема „чистого” українця тепер зокрема на Сході України;

г) проте — він принциповий щодо української мови в пластових зайняттях.

В Донецьку вже заіснував Пласт, це прихильники, їх понад тридцять студентів. Олійник вірить, що в дії за вимогами Пласту, вони навчаться жити за пластовими законами, бо ж вони знають уже, що Пласт — це велика гра. Упродовж року вони мають провести багато занять: таборування, що вимагає багато практичних вмінь: складати наплечник, будувати намети, розпалювати вогнище, навчитися в'язати вузли, що їх використовується за різних потреб таборування й життя в природі.

Звернув увагу автор інтерв'ю про Пласт Є. Гайдаренко також і на добрий вчинок, що його пластуни мають виконувати кожного дня. Про цей обов'язок нагадує їм вузол, що є на краватці чи пластовій хустці. Цей вузлик спонукує їх до самоконтролю, до відповідальності. І так виховується в дитини почуття обов'язку виконувати постійно щось добре для ближніх.

В пластових таборах — це співжиття з природою, дбайливість про її безпеку, зближення з нею, пошана її. А саме перебування дівчата чи молоді в таборах може мати багато осягів: гармонійне співжиття в гурті, самозарадність, пізнання характеру учасників, їх поведінки, щоб виховники мали уяву, які заходи слід стосувати, щоб процес виховний приносив якнайбільший успіх.

Інтерв'ю з Валерієм Олійником, його участь у акції „Дзвін“, пізнання пластуна з ЗСА і Канади, участь у пластовому з'їзді в Моршині, дало йому змогу пізнати багато елементів Пласту, заохотило це все до праці серед студентської молоді в Донецьку,

заснувати там пластову частину з молоді у віці старших пластуна. Він порівнював висліди виховання комсомолу з пластовим і зрозумів, що молода людина повинна бути вірною тому, що є загальнолюдським, непересічним, бо пов'язане з вічністю ідеалів і законів Божих. Основна ідея Пласту, яку він пізнав, висловлена у пластовій присязі: „робитиму все, що в моїй силі, щоб бути вірним Богові і Україні, допомагати іншим“, тобто виконувати пластовий закон.

Передала головніші думки автора Є. Гайдаренка
Уляна Пелех

ЧОМУ НЕ СПІВАЄМО ПОВНОЇ ПІСНІ „ПРИ ВАТРИ?“

Завдяки одному із пластових друзів-збирачів до нашої редакції дісталася заголовна сторінка журналу „На Сліді“ із 1936 року, на якій вперше здається був поміщений вірш п. н. „При ватрі“, що його написав пл. сен. Юрій Старосольський, а відтак музику уложив пл. сен. Юрій Пясецький. Ця пісня стала просто обов'язковою при закінченні кожної ватри, що відбуваються на пластових таборах ще із перших, які палили зараз після відновлення Українського Пласту в Німеччині, по закінченні Другої Світової Війни. Пісня „При ватрі“ враз із словами є в кожному пластовому співанику. Коли ми однак тепер їх переглянули, бачимо, що завжди чомусь пропущена є там друга стрічка, що починається від слів „Завмерло життя“.

Нам не відомо тепер чому це сталося і чи було воно бажанням авторів, але містимо відбитку оригінальних слів вірша, щоб теперішнє юнацтво могло його перечитати так, як він був первісно написаний.

При ватрі

Сіріли у сумерку півночі шатра,
Застигнув у чорному безрусі світ,
Лиш ясним полум'ям іскрилася ватра
І сипала зорям привіт.

Завмерло життя у карпатському борі
І тільки у гуші кричала сова.
З над ватри неслися ген-ген, аж під зорі
Юнацької думи слова.

Над ватрою постаті юні, хлопчачі
Заслухані в золото слів, що лились:
Про волю — минуле, про мрії горячі,
Про славу, що прийде колись.

Заслухались кедрі — горганської ночі
І гомін пішов по долинах, верхах,
Горіли завзяттям юнацької очі
І сила родилась в серцях.

Погасло багаття; горіли ще мрії.
Кінчила буття заворожена ніч.
Далеко на сході багрились обрії
Воскресній зорі назустріч.

ГАСЛА ПРАЦІ, ЩО БУЛИ В МИНУЛОМУ В ПЛАСТІ (Проголошувала їх ГПБ)

Поруч рамового пляну праці в році, напрямними у виховній дії Пласту вже від 1955 року були гасла. Вони охоплювали святкування релігійних і національних свят та поглиблювали працю для підготовки здобування пластових проб.

Гасла надавали не тільки ідейне спрямування пластовому життю, але застосовувались вони у зайнятті пластової молоді, пособляли вмінню виховників викликати належну чуттєву реакцію молоді, ініціативу, стимул думки й творчої дії.

Ось список цих гасел:

1. „Київ — столиця України” — 1955.
2. „Плекатиму силу і тіла й ума, щоб нарід мій вольний, могутній постав” — 1956.
3. „Не ти — не я, а ми!” — 1957 р.
4. „Мандрівка землями України” — 1958 р. (Була підготовка до Ювілейної Зустрічі за цим гаслом з нагоди святкування 45-річчя Пласту.)
5. „Пізнаймо добу Мазепи” — 1959 р.
6. „Пізнаймо край нашого поселення і вклад українців у його культуру” — 1960.
7. „Моліться Богу, згадуйте один одного, свою Україну любіть — 1961 р. Це гасло було у 100-річчя смерті Тараса Шевченка.
8. „Шануй минуле — працюю для майбутнього — 1962 р.
9. „Плекайте мову!” — 1963 р.
10. „Твій друг — книжка! Думайте, читайте!” — 1964 р.
11. „Дивись! На тебе ждуть верхи!” — 1965/66 рр. При кінці липня 1966 р. відбулась у Скелястих горах в Альберті Зустріч, яка була вислідом праці під цим гаслом у двох роках.
12. „3 минулим — у майбутнє — до нових завдань” — 1967 р.
13. „У світ кличе нас Україна” — 1968 р.
14. „Ніщо нам лихо, ні пригоди!” — 1969 р.

15. „Пласт наша гордість і мрія” — 1970 р. В тому році відбувся Пластовий Конгрес Другий, в нарадах якого порушено вичерпно актуальні проблеми Пласту. В роках 1971-1972 діяльність Пласту пов’язана з резолюціями ПК Другого.

16. „Народе мій, як добре те, що ти у мене є на світі” — 1973 р.

17. „Жиймо за правилами Великої Пластової Гри” — 1974 р. Увійшов у життя День Солідарності — відмічування зв’язку з політв’язнями України, допомога їм (писання листів, інформування довілля про їхні ідеали).

18. „Будьмо сильні тілом і духом — 1976 р.

19. „Плекайте мову . . . Чистіша від сльози вона хай буде!” — 1977 р.

20. „Плекаймо творчо-будуючий державницький дух та державницький спосіб думання” — 1978 р.

21. „Пластун помагає іншим” — 1979 р. (Об’єднані Нації проголосили 1979 рік „Роком Дитини”. Світовий Конгрес Вільних Українців включився в цю акцію і закликав усі організації діаспори.)

22. „В здоровому тілі — здорова душа” — 1980 р. (Це гасло проголошене у зв’язку з тим, що відбувалась Олімпіада в СРСР, ГПБ уважала, що пластова молодь повинна мати уяву про те, як вона проходила, зокрема яка участь у ній була українців.)

23. „Пластун любить Бога, Україну і ближніх” — 1981 р.

24. „У мандри, у мандри ходім юні друзі!” — 1984 р.

25. „Захочеш — здобудеш!” — 1985.

26. „За батьківську землю” — 1987.

27. „За віру Христову” — 1988.

28. „І чужому навчайтесь, й — свого не цурайтесь” — 1989.

29. „Працюйте над собою — для себе і для інших!” — 1990.

6-ий Курінь УТН-ОК ІМ. МАРКА ВОВЧКА **ЧИКАГО

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

м. бр. А. Г. и
м. бр. С. А.

6-ИЙ КУРІНЬ ІМ. МАРКА ВОВЧКА В ЧІКАГО

Я, пл. вірл. Дарка Ганкевич, курінна 6-го Куреня ім. Марка Вовчка в Чікаго хочу вам розповісти про наш курінь.

В Чікаго тепер є тільки один дівочий курінь — це саме шостий. Нас є 46 в тому вісім вірлиць, 15 розвідувачок, 12 учасниць та 11 прихильниць. Курінь складається із п'яти гуртків: Бурлачки, Лисиці, Соловейки, Ластівки і Червона Калина. Хоча гуртки в курені працюють разом, кожний гурток має свої власні зацікавлення.

Найстарший гурток це „Бурлачки”. Членки є розвідувачками та працюють тепер з новацтвом. Зимою вони підготували Свято Миколая для цілого новацтва. Минулого року „Бурлачки” здали матуру та вже деб'ютували.

Наступний гурток це „Лисиці”. В гуртку є вісім вірлиць і дві розвідувачки. Поруч із працею в курені „Лисиці” є також сестричками та братчиками в новацтві. Цього року юначки складають матуру.

Середній гурток це „Соловейки”. Юначки є розвідувачками та розпочинають складання третьої проби.

Наступний гурток це „Ластівки”. Члени гуртка є учасницями та розпочинають складати другу юнацьку пробу. „Ластівки” часто роблять добрі діла для юнацтва.

Наймолодший гурток це „Червона Калина”. Юначки є прихильницями, але скоро будуть здавати першу пробу.

Минулого року під час Великодніх Свят цілий шостий курінь виводив гагілки на Пластовому Свяченому та на церковних святах.

В травні курінь поїхав на Свято Весни на оселю „Писаний Камінь”. На цій святі розвідувачки були іменовані вірлицями. Цілий курінь провів Свято

Весни дуже гарно а юначки ніколи не забудуть пригод, які там пережили та нових друзів, що там пізнали.

В червні курінь накрутив стрічку на конкурс пісень проголошений КПС. Цю стрічку ми присвятили всім тим, що стараються відновити Пласт на Україні. За цю стрічку ми виграли в конкурсі друге місце.

Підчас літа юначки були на різних пластових таборах: на таборі станиці Чікаго, на „Золотій Булаві”, на морському таборі та на новацькому вишколі. Юначки були також членами різних булав: були сестричками, братчиками та подругами. З таборів приїхали юначки з новим ентузіазмом до дальшої праці. Цей ентузіазм тепер поширюють у праці в домівці.

18-го листопада 1990 року було величаве курінне свято. В цей день ми посвячували наш новий курінний прапор. Урочисто посвятив пропор о. Мирон Панчук. Після посвячення свічками та вінком єдності злучили хоч на хвилину минуле, теперішнє та майбутнє нашого куреня.

9-го грудня курінь прощав свою зв'язкову подругу Муню Кульчицьку. Дуже сумно було нам прощати нашу довголітню зв'язкову. Ми дякували подрузі Муні за всю її працю в курені та за посвяту для нас. Бажали їй багато успіхів на майбутнє.

Оцими кількома реченнями я представила вам тільки малу частину праці нашого куреня. При тому всі ми посилаємо щирий привіт всім нашим пластовим друзям і надіємося, що скоро знова побачимося, а „Юнака” вітаємо та залучуємо від куреня чек на 150 дол. на Пресфонд „Юнака”!

СКОБ!

пл. вірл. Дарка Ганкевич

ПОЯСНЕННЯ ДО ЗНІМОК

1) На осінній ватрі. „Правдиві юначки!!!” пл. розв. Т. Річардсон, пл. вір. К. Голіян, пл. вір. Л. Смик, пл. сен. Д. Кульчицька.

2) Свято Весни. 26 травня 1990. Іменування вірлиць. Пл. вір. І. Гасцька, пл. вір. Д. Ганкевич, пл. вір. Т. Скуб'як, пл. вір. С. Данилюк, пл. вір. К. Голіян.

3) Пл. вір. Лада Смик — все сміється.

4) Пл. вір. Соня Данилюк.

5) Пл. вір. Катруся Голіян.

6) 6-ий курінь на Святі Весні на „Писаному Каміні”

7) Пл. вір. С. Данилюк і пл. вір. А. Матвішин.

8) Іменування вірлиць.

9) Пл. роз. Христя Ячків.

10) 6-ий курінь на станичній збірці.

11) Наймолодший гурток — „Червона Калина” із под. Христею Назаревич.

12) 6-ий курінь — Великодні Свята — 1990, від гагілок.

13) Хорунжа пл. роз. Оксана Сасевич присягає на новий прапор.

14) Вінок єдності на новому прапорі: хорунжа — пл. роз. О. Сасевич, курінна — пл. вір. Д. Ганкевич, новачка — Мелія Данилюк — „Майбутня курінна”, підхорунжі — пл. роз. Я. Боднарук і пл. роз. Х. Ячків.

15) Чікагівська станиця на осінній ватрі 13 і 14 жовтня 1990.

16) Посвячення нового курінного прапору: пл. роз. Х. Ячків, пл. сен. Р. Галібей — перша курінна, пл. сен. Ю. Кашуба — станична, пл. сен. Н. Завадович — кошова.

17) Курінні сходини 13-го жовтня. Пл. вір. Лада Смик, суддя, та пл. вір. Дарка Ганкевич, курінна, переводять гру „Джепарді”

Гуртток Лисиці

Культурна Прогулька

4-6 ТРАВНЯ, 1990
ЧІКАГО

Дорогий Юначе!

Ми, гурток „Лисиці”, хочемо розповісти як ми виконали точку У.3 до третьої проби. По довшому передуманню, ми вирішили відбутися культурну інтер-етнічну прогульку. Наша мета під час цієї прогульки була завітатися з людьми різних походжень та, особливо, створити контакти з різними скавтовими організаціями у їхньому суспільстві. По місяцях уважного планування, настав час здійснити наші плани та відбутися прогульку.

В суботу, 28-го квітня 1990, більшість з нас прибуло на сходи польських скавтів. Ми порівняли наші організації і обмінялися думками та піснями.

Сходячися в п'ятницю 4-го травня, у сьомій годині вечора, ми офіційно розпочали нашу прогульку відвіданням хорватської школи. Ми обсервували класи та пробу танців. Пізніше, ми мали можливість зустріти та познайомитися з одною клясою. Звідти, ми поїхали до хати нашої подруги, ст. пл. Наталки Кокорудз, де ми переночували.

В суботу, 5-го травня, ми репрезентували українську громаду у польській параді в Чикаго. По

цім ми поїхали до Пластової домівки на відсвяткування св. Юрія. По святі, ми відвідали польський національний музей. Тут ми пооглядали твори сучасного польського мистця-режисера та інші виставки. Пізніше, ми пішли на концерт „Фестиваль пісні і танку” на ціль Руху. Вернувшись до Дарки хати, ми переночували.

В неділю, ми відбули Службу Божу в литовській церкві, де ми зустріли нашу провідницю. Тому що вона була станичною литовських скавтів, ми створили сильний контакт з литовськими скавтами. Після Богослуження, ми пооглядали литовський музей, перейшлися по литовській ділянці, та пообідали у литовській реставрації. Тут, нарешті здійснилася наша мрія і остання точка до третьої проби була підписана.

Попрацавшись, ми пороз'їжджалися по наших хатах, втомлені але щасливі. Ми досягнули наші мети. Ми цікаво та приємно здобули останню точку до третьої проби та створили контакт з польськими і литовськими скавтами та з хорватською молоддю.

С.К.О.Б.!

Гурток Лисиці
6-ий курінь ім. Марка Вовчка
Чикаго

ПОЯСНЕННЯ ЗНІМОК

1) Гурток „Лисиці” в хорватській школі.	6) Таїса Скуб'як і Андрея Матвіїшин.
2) Зліва до права: Оксана Саєвич, Дарка Ганкевич, Катруся Голіян, Лідія Илик (хорватська приятелька), Соня Данилюк.	7) Андрея Матвіїшин і Лідія Илик.
3) Гурток „Лисиці” із польськими скавтами.	8) Польські скавти на сходинах.
4) Таїса Скуб'як говорить з польськими скавтами.	9) „Лисиці” в хорватській школі.
5) Пластуни на польській параді в місті.	10) Гурток „Лисиці”.

ДОБРЕ ЗАЩЕПЛЕНА ПЛАСТОВА ІДЕЯ ЖИВЕ

Трапляється часто, що пластові виховники юнацтва мають багато труднощів із своїми гуртками, чи куреннями і не один раз мають охоту „кидати працю”, тому, що не бачать її добрих вислідів. Але на щастя буває також інакше, і хто справді вміє захопити юнацтво і здобути їхні серця, хто вірно вміє защепити в них пластову ідею той скорше чи пізніше бачить вислід своєї праці та може бути гордий із тих, що їх захопив пластуванням.

Ось саме такий доказ мали ми недавно, коли наша дуже вірна подруга, пл. сен. Ляриса Зварун-Музичка, яку пам'ятаємо ще здається також юначкою, написала нам несподівано так радісного і оптимістичного великоднього листа. Свого листа прикрашеного трьома сніжинками, що нам нагадують три Головні Обов'язки розпочинає вона так:

„Високоповажана і Дорога Подруго Олю! Сьогодні я мала зустріч із своїми бувшими новачками, а опісля юначками із гуртка „Конвалії” і саме з цієї нагоди залучую для Вас карточку з привітом та маленьку китичку підсніжок — перших віщунів весни, а весняний вітрець може донесе і пісню, яку для Вас ми заспівали: „Вітай весно, вітай поміж нами”. Одночасно пересилаю на Ваші цінні руки чек на 150 ам. дол. як „Великодню писанку” на Пресовий Фонд „Юнака” враз із найкращими побажаннями з нагоди Великодня.

Цю суму зложили бувші члени Кентонської Пластової Групи з поміччю місцевих громадян-

приятелів Пласту. Мушу ствердити, що мої бувші „діти”, тепер вже усі дорослі (із своїми дітьми), є дуже жертвенні на пластові цілі. Дотримуються слів із їхньої гурткової пісеньки . . . „Україні дай Боже служити, в кожний день і як прийде пора . . .” (Слова до їхньої пісні написала для них пл. сен. Леся Храплива-Щур). У Різдвяному часі також від себе зложили вони поважну суму грошей на потреби Пласту в Україні, а недавно зібрали лише поміж собою 135 дол. на новозаснований Пласт у Польщі.

Я дальше зустрічаюся час-до-часу з моїми „дітьми” і тепер вони також з цих зустрічей користають як і колись підчас сходин. На доказ ось, що пише одна із моїх бувших юначок: „Може я Вам не показала мою радість і вдячність, як я виростала, але тепер я більше розумію і часто згадую ті часи коли Ви нас так гарно виховали . . . Ви вчили нас як відноситися до людей, як шанувати других і себе, а найважливіше, як любити Бога і Україну. Я знаю, що Вам найприємніше, як Ви чуєте щось доброго про нас від других людей. Знайте, що це було можливе лише через Вашу любов до нас. Хочу отже Вам тепер в мойому дорослому житті подякувати за все, що Ви для мене старалися і зробили. Бажаю, щоб ми залишилися собі близькі, як ми є тепер і щоби Ви далі розцвітали як найгарніша і пахуча рожка! Хай Бог Вас благословить! Ваша колись новачка/юначка а теперішня подруга Христина. СКОБ!”

ВІДБУЛИСЯ ПЕРШІ МІЖКРАЙОВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ В УКРАЇНІ

У перших днях березня 1991 року відбулися в Україні перші міжкrajові лещатарські змагання на узбіччі Тростян, біля Славська у Карпатах. Змагання влаштували і перевели власними силами члени Карпатського Лещатарського Клубу (КЛК) у Львові і Славську, на які крім змагунів з усіх земель України, були теж запрошені лещатарі з усієї діаспори. Із ЗСА були на змаганнях голова КЛК пл. сен. Юрій Попель і Богдан Лялька. Були теж українці з Канади і Польщі. Заступлені були теж східні та центральні землі України.

Найбільш чисельно виступили клуби КЛК Львів та Славське. До участі у змаганнях стало 92 змагунів і змагунок.

Зі Львова змагуни виїхали до Славська трьома великими автобусами 25-го лютого. В Славську

розмістилися в трьох великих приміщеннях. Через три дні запізнавались із тереном та їздили на лещатах, а 28 лютого переведено льосування чисел. У першому дні змагань, 1-ого березня після піднесення національного прапора відбулося урочисте відкриття лещатарських змагань. Ю. Попель передав Орестові Антонюкові, голові КЛК (Львів) прапор КЛК, який ділив еміграційну долю із своїми членами, та після 47 років зі Львова через Мюнхен і Нью Йорк повернувся після довгої скитальщини, як вірний люблячий син домів. Слідували промови обох голів КЛК, народного депутата Верховної Ради України Ярослава Кендзьора, Герцика та інших.

Перший день був присвячений великому сляльомові. Був це день хмарний і холодний, гора була покрита ледяною покришкою. У другому дні

відбувся короткий сляльом, де треба з'їхати два рази. День був гарний та соняшний. Присутніх приємно заскочила співпраця і учинність місцевих урядовців та орудуючих витягами.

У третій день, у неділю, — велика несподіванка: на закінчення змагань переведено ігри і забави на лещатах. Погода була прекрасна. Через цілий день українські змагуни, місцева молодь, хлопці і дівчата на лещатах показували свої мистецькі, майже циркові, вмілості на снігових з'їздах. Свято відкрив лещатор перебраний на Захара Беркут, володаря бойківських гір, котрий радів, що українські лещатарі появилися знов на своїх українських теренах.

Опісля слідували танці. Групи хлопців і дівчат, перебрані в прегарні українські стилізовані строї, бравурно з'їжджали на лещатах, рівночасно переводили хороводи, танці та „кумедні штуки”. Їхали взад, вбік, оберталися штудерно під оплески чисельно зібраної публіки.

Закінчено це велике лещатарське свято роздачами нагород, короткими промовами та спущенням національних прапорів під звук трембіт. Чисельні присутні, зворушені до сліз, обіщували приїхати знов за рік на Тростян, щоби відбутися Українську Олімпіяду на своїй землі.

Карпатський Лещатарський Клуб, заснований 1924 року у Львові, існує та є діяльний на еміграції

від 1944 року. Влаштовує лещатарські та тенісові змагання. Плекає лещатарство та теніс серед української молоді, видає Альманах 60-ліття КЛК 1989 році.

22-го вересня 1989 року відродився КЛК у Львові швидко росте та поширює свою діяльність. Довідуємося, що КЛКівці цього року перевели ряд вишкільних лещатарських таборів для пластової молоді у Славську. З огляду на те, що в Україні відчувається брак малих діточих лещат та черевиків, заходом членів КЛК та пластунів — „Бурлаків” закуплено біля 100 діточих лещат та черевиків, які відіслано до Львова.

З оповідання учасників довідуємося, що змагання були фахово проведені, в більшості брали участь молоді віком, були лише дві групи учасників: чоловіки і жінки. Змагуни мали доброякісний, модерний лещатарський виряд та орудували високою з'їздовою вмілістю. Треба подбати, щоби на другий рік 1-го березня поїхали від нас наші першуни та інші змагуни, їхні родини та любителі зимового спорту. КЛК зорганізує прогульку.

Змагання були широко описувані і коментовані українською пресою та передані на телевізії у Львові. Ю. Попель мав кількакратно інтерв'ю в телевізії, пресі і радіо.

пл. сен. В. Гнатківський

3-тій день змагань. Закінчення — з високих гір з'їхав Захар Беркут та радіє, що українські лещатарі вперше користуються своїми власними, предвічними правами до своєї землі

Змагуни вибираються з нічлігу на змагання на гору Тростян транспортним автoм.

3-тій день змагань. Роздача нагород на горі Тростян.

Після змагань — попис в народніх строях на лещатах.

Веселі гри і забави на лещатах в 3-ій день змагань.

Веселі гри і забави на лещатах в 3-ій день змагань.

Голова Клубу КЛК у Львові архітект Орест Антонюк передає нагороду першунів.

Трембітарі проголошують закінчення змагань.

На змаганнях, числа роздані, змагуни чекають.

ХРИЩЕННЯ ТАБОРІВ НА „ПИСАНОМУ КАМЕНІ”

Минулого року на оселі „Писаний Камінь” відбулися прегарно заплановані і ефектовні хрищення таборів. Перше хрищення було в таборі юначок „Ще одна нагода”, і всі присутні на терені оселі були на нього запрошені. Булава юначок метушилася і приготувлялась до урочистого моменту. Юначки добре вивчили свою таборову пісню, яка віддзеркалювала таборову тему. Крім того юначки видумали різні точки, в яких показували як треба дбати про природу світу. Після програми юначки дістали багато цікавих дарунків і були щасливі, що все гарно відбулось. Через дощову погоду не можна було розпалити ватри, тому юначки запросили гостей до кухні на фільм.

Дні скоро минали і треба було приготувлятися до хрищення табору новацтва — „Вступ заборонений”. Пан Олесь з України, який гостював на оселі, відчитав гарний, зворушливий вірш; він також прочитав вірша під час хрищення табору юначок. Новацтво приготувало свої ройові пісні з рухами і показало всім свій табір. Дістало новацтво багато дарунків, особливо, солодощів. Була чудова ніч і новацтво запросило всіх на ватру. Їхні молоденькі голосочки можна було чути аж до часу, коли сестрички й братчики скликали збірку на нічну тишу і напівсонних повели їх спати.

На з'їзді молоді промовляє представниця Пласту ст. пл. О. Куровицька із США

Група юнаків з табору „Подай руку” на „Писаному Каміні”.

Останнє й найбільш несподіване було хрищення табору юнаків „Подам руку”. Коли вже було цілком темно, запрошені гості зібралися недалеко табору юнаків, звідки вони в дволаві почали свій похід між вогняними багаттями, що їх хлопці зазделегідь запалили. Ніхто не боявся вогню, що палахкотів, а всі були наповнені урочистим почуттям дружби, а це і було ціллю юнаків цього вечора. Коли ми підійшли до брами юнаків, один юнак прочитав про те, чому табір вибрав назву „Подай руку”. Коли він скінчив читати, ми увійшли до табору, де на нас чекала ще одна несподіванка — викопані рівчаки у формі руки, які горіли вогнем. Юнаки виконали сценку про важливість дружби.

Так, як і на хрищеннях інших таборів, друг Олесь прочитав свій чудовий вірш. Юнаків обдаровано різними дарунками. Після всіх святкувань юнаки запалили ватру.

Г. К. (З таборової одноднівки).

ЛИСТОПАДОВИЙ МАРШ

Кожного року юнацтво Едмонтону йде на Листопадовий марш і збирає пожертви на прес-фонд „Юнака“. Цього року ми наш марш відбули 27 жовтня 1990.

У марші брали участь п'ять членів з XIII-го Куреня — Павло Байор, Христофор Гепчин, Андрій Єнслен, Дем'ян Петришин та Іларіон Шулякевич, з VI Куреня юначок були Віра Базюк, Оксана Базюк, Сяня Єнслен і Лариса Качмар.

Ми почали наш марш з Парку Гавреляка, йшли здовж ріки аж до Кінсмен Филд Гавс, де всі

коротенько відпочивали. Тому що нам залишилося ще півдороги, проте, ми відпочили швидко зайшли до Міль Крік, де мали ми зустріти новацтво.

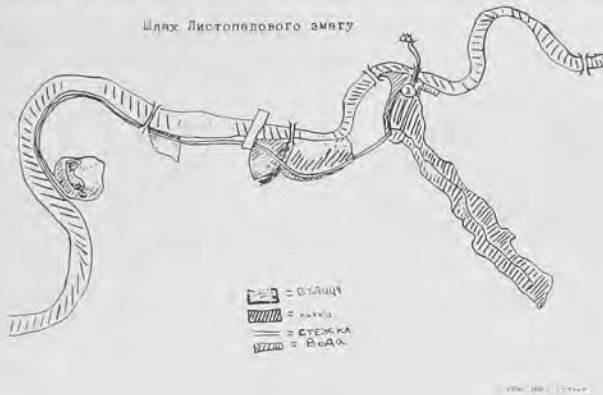
Там ми знайшли вогнище, тож сіли чекати на новацтво. Наш провідник пл. сен. Іван Гарах рішив вислати двох скавтів, щоб знайшли новацтво. Вони вернулися за десять хвилин і сказали, що, на жаль, не могли знайти пластунят.

Здивовані, що новацтво пропало, ми рішили дійти до нашої мети. Ми не йшли довше як п'ятнадцять хвилин, як почули спів і на закруті знайшли новацтво. Задоволені ми сіли з ними біля вогника і разом заспівали кілька пісень.

Сонце вже почало заходити, нам треба було вже повертатися. Всі разом ми пішли до Метарт Консерваторії. Тут ми зупинились і порахували гроші, що їх ми зібрали під час мандрівки. Почисливши їх, довідалися, що ми зібрали 346.50 — на фонд „Юнака“.

пл. розв. Оксана Базюк

Едмонтон, Альберта
січень 17, 1991 р.

З листів до редакції

Ванкувер, 6 березня 1991 р.

Вельмиповажана Пані Редакторе!

Не відмовте помістити у Вашому журналі цього мого короткого листа. Я завжди був прихильником того, щоб давати голос молоді. З цього погляду приємно, що в справі Курбаса вона бере голос. Проте, автор надто довірився праці Ю. Давриненка „Розстріляне відродження“, а звідтіля прийшли й неточні данні . . .

1) Курбас не організував при Музично-Драматичній Школі ім. Лисенка Молоду театральну студію, а склав основний кістяк її з випускників Музично-Драматичної Школи ім. Лисенка.

2) В Молодому Театрі Курбас поставив лише одну грецьку трагедію — „Цар Едіп“. „Гайдамаки“ за Шевченком не йшли в Молодому Театрі, а в Першо-

му Драматичному Театрі УРСР ім. Шевченка.

3) Молодий Театр не загинув, а його примусово совіцькі чинники з'єднали з Державним драматичним Театром під керівництвом Олександра Загарова. Утворилося дві різні з мистецького погляду трупі, що мусили перебувати під спільною назвою Першого Драматичного Театра УРСР ім. Шевченка.

4) Анатоль Петрицький не був у Березолі. Чоловим сценографом там був Вадим Меллер. Петрицький лише працював з Курбасом в Молодому Театрі і на тому їх спільна праця скінчилася.

Лишаюся з глибокою пошаною й ширим привітом.

Ваш
Валеріян Ревуцький

ПОМІЧ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

20-го травня 1990 року, 31-ий і 38-ий курінь юнацтва у Пассейку запросили парохіян УКЦ св. Миколая на каву і солодке. Дохід із цього був призначений на допомогу дітям Чорнобиля. Як знаємо 26-го квітня 1986 року в Чорнобилі в Україні була нуклеарна катастрофа, з якої передбачають, що у майбутньому помре 280,000 людей. 115,000 мешканців Чорнобиля та довколишніх сіл вже перевезли в інші сторони України.

Від нуклеарної катастрофи люди хворіють на різні недуги, як на приклад левкемію та інші роди

пістряків. Зустрічається також неприродні явища у природі та серед тварин. Листя дерев бувають десять разів більші, як нормально, тварини родяться без очей, з двома головами та іншими деформаціями.

Парохіяни УКЦ св. Миколая були вдоволені та горді, що пластуни не забули про дітей Чорнобиля. Дохід з кави, печива та датків у висоті 400 дол. був переданий Комітетові допомоги дітям Чорнобиля.

31-ий і 38-ий курені УПЮ в Пассейку, Н. Дж.

Глечик квасного молока

Золоте сонце клонилось долів. Кінчався гарячий день жнив. Подільськими дорогами поволі сунулись вози навантажені снопами. Український селянин віз своє золото.

Поміж возами йшов гурт пластунів — сімка Лісових Чортів. Перевантажені наплечники врізувались ремнями в тіло мов розпечене залізо. З чола стікав піт змішаний з курявою і волоссям. „Ось дорога сходить в яругу, ми вже недалеко села — коби хоч дістати троха квасного молока” — відізвався Моріц.

Крутою дорогою зійшли у село й отаборились коло закруту ріки.

Квасного молока не можна було дістати. Був гарячий день жнив і все молоко винесли у поле робітникам. Треба було варити чай.

Затріскотіла ватра і вкоротці сільська дітвора оточила пластунів. Цікаві оченята бігали то по пластовому виряді, то по осмалених лицах загартованих пластунів. Тут і там чути було дитячий шепіт: „То мусять бути українські вояки. Дивись мають шатра, лопату, сокиру, сурму, мапи, такі гарні мундури — і говорять по-українськи. То такі, як Тато нам оповідали, що боролись за Україну”.

Буна і Гайцуньо добули з відкись цукерки і шоколяду і частували дітвору. Почалась розмова. Діти повлазили до шатер, пробували трубіти, а пластуни оповідали такі чудові речі, немов казки, про

Карпати, що шумлять кедриною, про легендарні печери Довбуша, про пластовий табір на Соколі й Остодорі, про пластові мандри, про пластову ватру, до якої іноді засідають ті, що відійшли у вічність.

Та нагло усе замовкло. Коло ватри стояла жінка-селянка уся у чорному. Чорна хустина закривала її срібне волосся, глибоко осаджені очі дивились кудись далеко.

Простягнула руки з чорним глечиком і сказала: „Нате Вам хлопці троха квасного молока”.

По довгій хвилині мовчанки Юрко подякував. І коли хотів за молоко заплатити Вона сказала:

„Я мала двох синів — таких, як ви. І як батьки йшли боротись за Україну, я їх також післала . . . Вони вже не вернулись”. І по хвилині додала: „Пийти Ви Мої Сини”.

Її очі все ще дивились далеко. Кругом сидів зачарований гурт пластунів і сільської дітвори.

Крутою стежкою піднімалась чорна постать і зникла поміж білими хатками.

Вона

Свята

Мати України.

Фрагмент з мандрівки Лісових Чортів по Поділлі, 1930. Із нотатника пл. сен. Романа Загайкевича — Л.Ч. — Гайцуня

ДАТКИ НА ПРЕС-ФОНД „ЮНАКА”

що вплинули від 30 листопада 1990 до 25 березня 1991

ЗСА:

\$20.00 — Пожертвував пл. сен. Омелян Дзюба, станиця Бофало на прес-фонд „Юнака”.

100.00 — Курінь „Червона Калина” склав, як і кожного року, суму на прес-фонд „Юнака”.

25.00 — Пл. сен. Атанас Слюсарчук із станиці Дітройт склав пожертву на „Юнака”.

25.00 — Пл. сен. Володимир Марущак склав на видавничий фонд „Юнака”.

150.00 — Пл. сен. Ярослав Пришляк, станичний станиці Бофало, пожертвував свій заробіток за працю у таборах (робить це кожного року!).

10.00 — На прес-фонд „Юнака” пожертвував п. Микола Миколенко, станиця Дітройт.

20.00 Пл. сен. Володимир Марущак і Олена Кобзар склали на потреби Пласту

5.00 На видавничий фонд склав пл. сен. Орест Гаврилюк

25.00 — Пл. сен. Христина Бравн склали на фонд пластових видань замість квітів на могилу проф. Мечислави Ганницької.

25.00 — Склали замість квітів на могилу пані добродійки матки Євгенії Лящук пл. сен. Ярослав Пришляк.

25.00 — Замість квітів на могилу св. п. проф. Мечислави Ганницької склали на фонд пластових видань пл. сен. Малина і Корнель Дзюби, Бофало.

25.00 — У 14-ті роковини смерті пл. сен. Параскеви Чмоли — дорогої „баби Асі” склав на фонд пластових видань пл. сен. Ярослав Пришляк.

75.00 — Склали курінь УПС „Верховинки” по 25.00 — замість квітів на могили Володимира Мручкевича, Лева Пушкаря та Якіма Романіва

15.00 — На прес-фонд „Юнака” склали пл. сен. Оксана і Микола Коропецькі.

25.00 — Передплату „Юнака” подарували пл. сен. Оксана і Микола Коропецькі.

1,065.00 — В роковини смерті пл. сен. довір'я Богдана Миська, що відійшов на Вічну Ватру 21.11.1990 р., друзі з юних літ пластування склали на пластові видання „Юнак” і „Готуйсь”. Фонди надіслала Люба Коломиєць, Чикаго.

Канада:

346.30 — Юнацтво із станиці Едмонтон надіслало із збірки під час листопадового маршу на прес-фонд „Юнака”. У марші брало також участь і новацтво.

5.00 — Пл. сен. Наталка Головата з Торонта склали на прес-фонд „Юнака”.

75.00 — Замість квітів на могилу св. п. Константина Медвідського, св. п. Романа Олійника і д-ра Ярослава Онуферка пластова станиця Едмонтону склали на пластові видання, вшановуючи пам'ять батьків (і дідів) діти і внуки яких є членами станиці.

Разом: 426.30.

Бельгія:

75.00 — Пожертвував, як і кожного року, пл. сен. о. Іван Кіт на прес-фонд „Юнака” (\$50) і „Пластовий шлях” (\$25).

75.00 — А також о. Іван Кіт пожертвував на передплату „Юнака” для юнацтва, як дарунок тим, що неспроможні самі передплачувати.

Разом: 150.00

Замість квітів на могилу

св. п. проф. МЕЧИСЛАВИ ГАННИЦЬКОЇ склали пл. сен. Христина Бравн 25.00 — на фонд пластових видань з висловами співчуття родині.

Замість квітів на могилу

св. п. пані добродійки матки ЄВГЕНІЇ ЛЯЩУК склали з висловами співчуття 25.00 — на фонд пластових видань пл. сен. Ярослав Пришляк, Бофало.

Замість квітів на могилу

св. п. пл. сен. ПАРАСКЕВИ ЧМОЛИ дорогої „БАБИ АСІ” у 14-ті роковини її відходу на вічну ватру 25.00 — склали на фонд пластових видань пл. сен. Ярослав Пришляк.

Разом: \$1,635.00 ам. доларів.

Замість квітів на могилу
св. п. проф. **МЕЧИСЛАВИ ГАННИЦЬКОЇ**
склали на фонд пластових видань пл. сен. Малина і
Корнель Дзюби, Бофало. 25.00

Замість квітів на могилу
св. п. **ВОЛОДИМИРА МРУЧКЕВИЧА**
брата подруги Ліди Черник, склали члени куреня
УПС „Верховинки” 25.00 і замість квітів на могилу
батька нашої подруги Дарії Шуст

св. п. інж. **ЛЕВА ПУШКАРЯ**
на фонд „Юнака” 25.00 та замість квітів на могилу
батька нашої подруги Марійки Свинтух

св. п. **ЯКИМА РОМАНІВА**
складаємо на прес-фонд „Юнака” 25.00 — разом
75.00

Замість квітів на могили
св. п. м-ра **КОНСТАНТИНА МЕДВІДСЬКОГО**
РОМАНА ОЛІЙНИКА
д-ра **ЯРОСЛАВА ОНУФЕРКА**
склала пластова станиця Едмонтону 75.00 — на плас-
тові вдання, вшановуючи пам'ять батьків і дідів
членів едмонтонської станиці.

Вшановуючи пам'ять пл. сен. довір'я **БОГДАНА**
МИСЬКА — заступника голови ОП УПС,
колишнього виховника, кошового й станичного,
члена куреня „Лісові чорти”, що народився 10.3.1933
у Львові, відійшов у вічність 21.11.1990 р. у
Філядельфії, у першу річницю смерті друзі —
однокурсники колишньої гімназії в Регенбурзі в
пам'ять Покійника зібрали 1,065.00 — на пластові
видання для молоді („Юнак” і „Готуйсь”),
висловлюючи цим співчуття його дружини п. Зоре-
славі Мисько. Відповідальна за збірку — Люба Ко-
ломієць, Чікаго.

Дарункові передплати.

Родина пл. сен. Оксана і Микола Коропецькі склали
25.00 — на дарункову перетплату „Юнака” для
потребуючих допомоги.

Відомий своєю кожнорічною жертвенністю о. Іван
Кіт, Бельгія, подарував три передплати „Юнака” для
молоді в країнах де існує криза.

Усіх датків: 1,635.00 — ЗСА; Бельгія — 150;
Канада — 426.30.

БЕЗ СЛІВ

ПЛАСТОВЕ ГАСЛО НА 1991 РІК

ЗАХИСТИ РІДНЕ СЛОВО,
ДО СЕРЦЯ ПРИТУЛИ,
ЖИТТЯМ СВОЇМ ПЕРЕПОВНИ!

Іван Драч

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНЬСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В КАНАДІ

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможе
українській громаді

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

*Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ*

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

ОЛЕНЬ

СОКІП

БДЖОЛА

БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

**І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"**

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 пол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 пол.

Щадить, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"...виховання — це надавання дум-
нам і почуванням яногось напрямку", —
наже Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

5302 Dundas St. West — Tel.: 236-2666

CHOLKAN INSURANCE: BROKERS LIMITED

5302 Dundas St. West, Etobicoke — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
...добре також коли щадить в українській установі
найоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303